

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6179/2020
02.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Анђа Карановић, адвокат из ..., против тужене ВВ из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 648/20 од 12.03.2020. године, у седници одржаној 02.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 648/20 од 12.03.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П 10/14 од 04.04.2018. године, исправљеном решењем истог суда П 10/14 од 17.05.2019. године, првим ставом изреке, одбијен је преиначен тужбени захтев тужиоца према поднеску од 31.01.2018. године да се обавезе тужена да тужиоцу на име извршеног увећања вредности некретнине убележене у зкњ. ул. бр. .. КО ..., парц. бр. .. кућа и двориште од 06 а 15 м2 исплати износ од 4.975.500,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате, као и захтев за трошкове парничног поступка почев од дана пресуђења, до исплате. Другим ставом изреке, први евентуални тужбени захтев да се утврди да је тужилац по основу улагања по основу својих средстава, као градитељ стекао право власништва на некретнини убележеној у зкњ. ул. бр. .. КО ..., парц. бр. .. кућа и двориште од 06 ари 15 м2, у висини од 4.975.500/5.575.500 делова, што је тужена дужна да трпи, као и да тужилац има право да се на основу ове пресуде укњижи као сувласник на предметној некретнини у 5.242.500/5.575.500 делова, код надлежног органа, уз накнаду трошкова поступка је одбијен. Трећим ставом изреке, други евентуални тужбени захтев да се утврди да је ништав и без правног дејства уговор о доживотном издржавању оверен код Општинског суда у Бачкој Паланци, закључен дана 22.05.1995. године под Ов П ../95 између примаоца издржавања ГГ, бивше из ... и даваоца издржавања, овде тужене и сада пок. ДД, бившег из ..., што је тужена дужна да трпи да се на основу ове пресуде успостави пређашње земљишно-књижно стање из зкњ. ул. бр. .. КО ... и зкул. бр. .. КО ... код надлежног органа, је одбијен. Четвртим ставом изреке, обавезана је тужена у поступку по тужби тужиле против туженог ради

предаје непокретности у посед и државину у предмету П 10/14, где је донето правноснажно решење на рочишту за главну расправу од 08.07.2014. године о повлачењу тужбе, накнади проузроковане трошкове парничног поступка по наведеној тужби у износу од укупно 21.000,00 динара, које је дужна у том предмету тужиља да исплати туженом.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 648/20 од 12.03.2020. године, првим ставом изреке, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена у побијаном одбијајућем делу (ставови један до три изреке пресуде). Другим ставом изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у односу на одлуку о примарном тужбеном захтеву, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...87/18), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог Закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужилаца пок. ЂЂ је пасторак сада пок. ГГ, која је била удата за његовог оца од 1992. године, који је преминуо 1994. године, а ГГ је преминула дана ...2002. године. Тужена је у јавном регистру непокретности, у зкњ.ул.бр... уписана као власник непокретности куће и дворишта од 06а 15м2 на кат.парц.број .., која је предмет овог спора и њиве „...“ .., на основу допунског решења о наслеђивању Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Бачкој Паланци О 7444/13 од 19.12.2013. године. Правни претходник тужилаца био је у поседу предметне некретности од 1996. године и није поседовао ниједан званично формални документ (уговор, правноснажну и извршну пресуду, решење о наслеђивању сл.) по основу којег би био у законитом поседу спорне непокретности. Правни претходник тужилаца је улагао у предметну некретност, која је у природи кућа старости отприлике 120 година, а улагања је вршио заједно са братом у периоду од 1985. године до 1989. године, када је брат преминуо, а радове је наставио 1998. године, после смрти њихових родитеља. Сада пок. ЂЂ је наведене радове изводио без сагласности тужене као власника спорне непокретности и са којим радовима се тужена никада није сагласила. Оценом налаза и мишења судског вештака грађевинске струке утврђена је вредност радова, врста радова и обим радова на предметној некретности, и то вредност пре реновирања, доградње и комплетне адаптације, као и након свих изведених радова. Уговором о доживотном издржавању, закљученим 22.05.1995. године, овереним у суду дана 26.05.1995. године под бројем Ов П ../95 између сад пок. ГГ, као примаоца издржавања и ЕЕ и ВВ, овде тужене, као давалаца издржавања, уговорене су обавезе даваоца издржавања према примаоцу издржавања, и накнада за дато издржавање, између осталог у виду некретности које су предмет овог спора, с тим што је уговорено да ће у посед некретности које су предмет уговора, давалац издржавања ступити одмах након овере потписа овог уговора.

Обавезе из наведеног уговора о доживотном издржавању су престале да функционишу због поремећених односа између давалаца и примаоца издржавања, односно због неиспуњења обавеза од стране давалаца издржавања, због чега је сада пок. ГГ дана 06.08.1997. године поднела тужбу ради раскида уговора о доживотном издржавању. Тај поступак је прекинут решењем првостепеног суда П 682/97 од 26.09.1997. године (које је правноснажно) до правноснажног окончања парничног поступка у предмету тог суда П 40/95, у ком је тужба поднета 17.01.1995. године, где је тужиља ГГ, а тужени ЂЂ, ради поништаја тестаментa којим су обухваћене и некретнине из уговора о доживотном издржавању, а у ком предмету су ЂЂ, ЖЖ и ЗЗ поднели дана 20.06.1995. године противтужбу ради поништаја поклона којом су обухваћене некретнине из уговора о доживотном издржавању. Овај поступак је још увек у прекиду.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је имајући у виду да правни претходник тужилаца није у смислу члана 231. ЗПП доказао да је био у законитом поседу спорне непокретности која је у власништву тужене и знао је да спорна непокретност није била предмет оставинског поступка иза његових родитеља, што га чини несавесним држаоцем у смислу члана 39. Закона о основама својинскоправних односа, закључио да је тужбени захтев на име трошкова по основу улагања – увећања вредности спорне непокретности неоснован. Осим тога, правни претходник тужилаца није доказао да су трошкови одржавања спорне непокретности били нужни и корисни за тужену као власника исте.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилном применом материјалног права, одбијањем, одлучили о примарном тужбеном захтеву правног претходника тужилаца којим је тражио накнаду трошкова које је имао на основу улагања у непокретност у власништву тужене (увећање вредности).

Одредбом члана 20. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем (став 1.), а право својине стиче се и одлуком државног органа, на начин и под условима одређеним законом (став 2.).

Наиме, по налажењу овога суда, о тужбеном захтеву којим је правни претходник тужилаца тражио исплату новчаних средстава уложених у непокретност у власништву тужене, одлучује се применом одредби чланова 38. – 40. Закона о основама својинскоправних односа. Тим одредбама уређено је право држаоца да од власника коме враћа ствар захтева накнаду трошкова које је имао око ствари, при чему се прави разлика између савесног и несавесног држаоца с једне стране, и разлика између нужних, корисних и луксузних трошкова с друге стране. Сходно члану 72. став 2. Закона о основама својинскоправних односа држалац је савестан ако не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Несавесни држалац има право на накнаду нужних трошкова (члан 39. став 4.), а право на накнаду корисних трошкова само ако су они корисни лично за власника (члан 39. став 5.). Ставом 6. истог члана прописано је да несавестан држалац нема право на накнаду трошкова које је учинио ради свог задовољства или улепшавања ствари, али може да однесе ствар коју је уградио ради свог задовољства или улепшавања ствари кад се она може одвојити без оштећења главне ствари. Несавесна државина постоји онда када држалац зна или према околностима мора да зна да нема право да ствар држи.

Правни претходник тужилаца је у поседу спорне непокретности био без правног основа (члан 20. Закона о основама својинскоправних односа), а како је сам навео да иста није била предмет оставинског поступка иза његових родитеља, то је знао и морао знати да врши улагање у непокретност на којој нема својинска овлашћења, тим пре што се тужена као власник спорне непокретности са изведеним радовима никада није сагласила, што га чини несавесним држаоцем у смислу наведених одредаба Закона о основама својинскоправних односа. Нужни трошкови су они који су неопходни за очување суштине ствари, тако да би њих предузео и сам власник да се ствар налазила код њега (трошкови текућег и инвестиционог одржавања, поправке ствари и сл.). Корисни трошкови су они којима се увећава вредност ствари, а луксузни трошкови су они који су учињени само ради улепшавања и задовољства личних прохтева држаоца и њих власник не би учинио да се ствар налазила код њега. Правни претходник тужилаца, на коме је сходно правилима о терету доказивања из члана 231. ЗПП био терет доказивања, није доказао да су трошкови које је имао на име улагања у спорну непокретност били нужни и корисни за тужену, као власника, а улагања у непокретност у власништву тужене вршио је без њене дозволе и сагласности, као несавестан држалац, због чега је његов захтев у овом делу правилно одбијен као неоснован. Код наведеног, жалбени наводи о погрешној примени материјалног права су оцењени као неосновани.

Осталим наводима ревизије се оспорава оцена изведених доказа и утврђено чињенично стање, због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**